

Одобрен на Програмен съвет,
координиращ обучението по
специалност „Акушерка“
от 17.03.2026 г.

К О Н С П Е К Т
ЗА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ
ПО
ФИЛОСОФИЯ НА АКУШЕРСКИТЕ ГРИЖИ. ТЕОРЕТИЧНИ И
ПРАКТИЧЕСКИ ОСНОВИ НА ОБЩИТЕ И СПЕЦИАЛНИТЕ АКУШЕРСКИ
ГРИЖИ
СПЕЦИАЛНОСТ „АКУШЕРКА“, ОКС „БАКАЛАВЪР“

ТЕОРИЯ

РАЗДЕЛ ОБЩИ АКУШЕРСКИ ГРИЖИ

1. Философия и социална значимост на акушерската професия.
2. Мисия и функции на съвременната акушерка.
3. Модели на сестрински грижи.
4. История на акушерската професия. Възникване и развитие в България.
5. Подходи за осигуряване на качествени и непрекъснати сестрински и акушерски грижи - сестрински процес. Етапи на планиране на сестрински и акушерски грижи.
6. Подходи за осигуряване на качествени и непрекъснати сестрински грижи - сестринска диагноза.
7. Теория на Вирджиния Хендерсън за оказване на грижи.
8. Анализ, организация и оценка на сестринските грижи.
9. Комуникации в дейността на акушерката. Комуникативни умения. Взаимоотношения на акушерката с пациентите и близките им.
10. Модели, свързани с понятията „здраве – болест“. Поведение на акушерката.
11. Медицинска документация и отговорност на акушерката.
12. Съвременна концепция на сестринството - клинично наблюдение.
13. Семейно планиране. Формиране на сексуална култура. Укрепване на семейното здраве. Задачи и дейности на акушерката.
14. Същност и значение на здравната профилактика.
15. Здравно възпитание - роля на акушерката. Психотерапевтични техники.
16. Участие на акушерката в профилактиката на социално-значимите заболявания.
17. Стрес - профилактика.
18. Болничен режим. Правилник за вътрешния ред в ЛПЗ, АГ комплекс. Видове режими на болните.

19. Участие на акушерката в осъществяване на лечебно – охранителния режим. Връзка със семейството на болния.
20. Задължения на акушерката при приемане, настаняване, превеждане и изписване на пациентка в АГ комплекс.
21. Видове болнични легла. Грижи за комфорта и безопасността на пациента.
22. Визитация – видове. Задължения на акушерката при подготовка, провеждане и извеждане на визитация.
23. Асептика и антисептика в медицинската практика. Роля и отговорности на акушерката.
24. Хранене – рационално и лечебно. Принципи. Видове диети. Организация на лечебното хранене.
25. Телесна температура - физиология и патологични отклонения. Роля на акушерката в грижите при треска.
26. Пулс - физиология, качества и отклонения. Особенности в пуерпериума.
27. Дишане - качества, физиологични стойности и патологични отклонения. Роля на акушерката в наблюдението и грижите. Кислородотерапия.
28. Артериално налягане - фактори, физиологични стойности и патологични отклонения.
29. Уриниране – физиология. Отклонения в акта на уриниране и качествата на урината.
30. Лекарства. Лекарствени форми. Начини и правила за приложението им.
31. Инжекционно приложение на лекарства – предимства и недостатъци. Общи правила при прилагане на инжекционна терапия.
32. Инфузионна терапия - същност, показания, противопоказания. Видове инфузионни разтвори.
33. Клизми – определение, видове и основни правила при прилагането им.
34. Десмургия - видове превръзки и правила при тяхното извършване.
35. Физиолечение. Същност. Видове физиолечебни процедури.

РАЗДЕЛ АКУШЕРСКИ ГРИЖИ ПРИ БРЕМЕННОСТ, РАЖДАНЕ И ПУЕРПЕРИУМ

36. Организация на здравните грижи по време на бременност.
37. Хигиена на бременността. Роля и задължения на акушерката.
38. Психопрофилактика и подготовка на бременна за раждане.
39. Повръщания при бременност - акушерска диагноза и поведение.
40. Специални акушерски грижи при еклампсия и прееклампсия.
41. Аборти - видове. Акушерски грижи и поведение.
42. Специални акушерски грижи при жени с кръвотечения във втората половина на бременността – Плацента превия и Абрупцио плаценте.
43. Приемане на бременна жена за раждане.
44. Специални акушерски грижи в първи период на раждането.
45. Специални акушерски грижи във втори период на раждането.

46. Специални акушерски грижи в плацентарния и ранния постплацентарен период.
47. Първи грижи за новороденото. Определяне на степен на зрялост и доношеност.
48. Специални акушерски грижи при родилки с кръвотечения в плацентарния и ранния постплацентарен период.
49. Специални акушерски грижи при родилки с травматизъм на майката.
50. Наблюдение и специални грижи за жени с преждевременно раждане.
51. Наблюдение на родилка в пуерпериума – задължения на акушерката.
52. Специални акушерски грижи за родилки с аномалии в развитието и функциите на млечните жлези.
53. Грижи и поведение при родилки със забавено обратно развитие на гениталиите.
54. Поведение и грижи при родилки с патология в пуерпериума от неинфекциозен характер.
55. Поведение и грижи при родилки с патология в пуерпериума от инфекциозен характер.
56. Условия за изписване на родилка и новородено. Документация. Даване на съвети на майката при изписване.
57. Контрацептивно консултиране на родилки.
58. Следродилна гимнастика. Режим на труд и почивка на родилката.
59. Постпартална депресия - идентификация и подпомагане на родилката.
60. Подпомагане на връзката майка - дете при неомъжени жени и родителство в тийнейджърската възраст.

РАЗДЕЛ СПЕЦИАЛНИ АКУШЕРСКИ ГРИЖИ

61. Предоперативна подготовка при акушеро-гинекологични операции: предварителна и непосредствена.
62. Инструментариум в АГ практиката.
63. Задължения и акушерски грижи в следоперативния период.
64. Премедикация и увод в анестезията.
65. Анестезиологична техника. Задължения на анестезиологичната акушерка по време на анестезия.
66. Непосредствени следанестезиологични грижи. Усложнения.
67. Поведение и акушерски грижи при шокови състояния.
68. Грижи за бременни и родилки със заболявания на кръвоносните съдове.
69. Травма и бременност - акушерски грижи.
70. ВБИ – определение и фактори за възникването им. Роля на акушерката в профилактичните мероприятия.
71. Акушерски грижи за ХИВ - позитивни и болни от СПИН бременни и раждащи.
72. Специални грижи при бременни, родилки и гинекологично болни жени с Вирусен хепатит.
73. Грижи за бременни жени с Рубеола и Варицела. Изследвания и акушерско поведение.

74. Специални акушерски грижи за жени със зоонози и бременност: Токсоплазмоза и Листериоза.
75. Специални акушерски грижи при бременни и раждащи със Сифилис и Гонорея.
76. Специални грижи при бременни, родилки и гинекологично болни със ССЗ, ЗД.
77. Специални грижи при бременни, родилки и гинекологично болни със заболявания на отделителната система.
78. Поведение и грижи за бременни, родилки и гинекологично болни с остра следкръвоизливна и желязо-дефицитна анемия.
79. Специални грижи и поведение при жени с генитален флуор.
80. Специални грижи за гинекологично болни жени с възпалителни заболявания на външни и вътрешни полови органи.
81. Специални грижи за жени с доброкачествени тумори на матката – Миома утери.
82. Остър корем - акушерска диагноза, поведение и грижи.
83. Извънматочна бременност- акушерска диагноза, поведение и грижи.
84. Специални акушерски грижи при възпалителни гинекологични заболявания в детска възраст. Менструални разстройства.
85. Профилактика и акушерски грижи за жени с преканцерози и карцином на маточната шийка.
86. Роля на акушерката в профилактиката и ранното откриване на рака на гърдата.
87. Участие на акушерката в лечението на онкологично болни жени – радикално и палиативно. Идентифициране на нуждите и поставяне на сестринска диагноза.
88. Основни принципи и задачи на палиативните грижи. Видове палиативни грижи.
89. Борба с болката. Видове болка и критерии за обективизирането ѝ. Фармакологично управление на болковия синдром.
90. Психологическа рехабилитация и подкрепа на жени с онкологични заболявания.

ПРАКТИКА

1. Оценка на състоянието на пациента - поставяне на сестринска диагноза.
2. Изработване на план за сестрински грижи.
3. Приемане и предаване на дежурство – рапорт.
4. Участие на акушерката в подготовка, провеждане и извеждане на визитация.
5. Задължения на акушерката при приемане на пациентка в АГ комплекс.
6. Превеждане и изписване на болен – задължения на акушерката.
7. Медицинска документация – задължения и отговорности на акушерката.
8. Подреждане на болнично легло - заето (открито) и свободно (закрито).
9. Подреждане на легло с тежко болен и хирургично болнично легло.
10. Подреждане на болнично легло за новородено.
11. Смяна на бельо на тежко болен – лично и постелно.
12. Оценка на риска от декубитус. Алгоритъм за ~~прилагане~~ извършване на тоалет против декубитус.

13. Подготовка на хирургически инструментариум за стерилизация.
14. Трeбване, получаване, съхранение и раздаване на храната – участие на акушерката.
15. Хранене на тежко болен – подготовка и провеждане.
16. Алгоритъм на поведение на акушерката при измерване и регистриране на телесна температура.
17. Алгоритъм на поведение на акушерката при изследване и регистриране на пулс.
18. Алгоритъм на поведение на акушерката при изследване и регистриране на дишане.
19. Алгоритъм на поведение на акушерката при измерване и регистриране на кръвно налягане.
20. Вземане и изпращане на урина за изследване - особености в АГ практика.
21. Изписване, получаване и съхранение на лекарства. Спешна аптека.
22. Измерване на диуреза и специфично тегло – задължения на акушерката.
23. Външно приложение на лекарства, чрез кожата и лигавиците при възрастен и новородено.
24. Организация на раздаване на лекарствата за перорална употреба.
25. Подготовка и алгоритъм на поведение при извършване на вътрекожна инжекция.
26. Подготовка и алгоритъм на поведение при извършване на подкожна инжекция.
27. Подготовка и алгоритъм на поведение при извършване на мускулна инжекция.
28. Подготовка и алгоритъм на поведение при извършване на венозна инжекция.
29. Подготовка и алгоритъм на поведение при осигуряване на инфузионна терапия.
30. Подготовка и алгоритъм на поведение при осигуряване на периферен съдов достъп.
31. Подготовка и алгоритъм на поведение при хемотрансфузия.
32. Разтваряне и дозиране на антибиотици.
33. Алгоритъм на поведение при извършване на проби за чувствителност – епикутанни и скарификационни.
34. Алгоритъм на поведение на акушерката при поставяне на постоянен катетър.
35. Алгоритъм на поведение на акушерката при извършване на очистителна клизма.
36. Подготовка и алгоритъм на поведение на акушерката при извършване на солена (микро) клизма.
37. Задължения на акушерката при поставяне на газова тръба .
38. Алгоритъм за поведение на акушерката при прилагане на съгреваещ компрес на гърда.
39. Задължения на акушерката при прилагане на студен компрес.
40. Влажни обвивания при кърмаче и възрастен - показания, техника.
41. Алгоритъм за поведение на акушерката при прилагане на грейка.
42. Задължения на акушерката при прилагане на мехур с лед.
43. Правила и техника при извършване на повдигаща превръзка на гърдите.
44. Правила и техника при извършване на компресивна превръзка на гърдите.
45. Правила и техника при извършване на превръзка на глава.

46. Правила и техника при извършване на превръзка на гръден кош.
47. Правила и техника при извършване на превръзка на горен крайник.
48. Правила и техника при извършване на превръзка на долен крайник.
49. Участие на акушерката при смяна на превръзката.
50. Изготвяне на програма за здравно възпитание.
51. Определяне срока на бременността, вероятният термин на раждане и дородов отпуск.
52. Участие на акушерката при регистриране на бременна в ЖК.
53. Задължения на акушерката при извършване на мензурация, палпация и аускултация на ДСТ.
54. Провеждане на консултация в първата и втората половина на бременността.
55. Акушерски дейности при приемане на бременна жена за раждане.
56. Акушерски дейности и грижи през първи период на раждането.
57. Задължения на акушерката в периода на изгонването на плода.
58. Акушерски дейности и грижи през плацентарния период.
59. Наблюдение и специални грижи за родилки в ранния постплацентарен период.
60. Наблюдение и грижи за новороденото в родилна зала.
61. Извършване и възстановяване на епизиотомиа.
62. Алгоритъм за поведение на акушерката при провеждане на първична реанимация на новороденото.
63. Поведение и участие на акушерката при обсъждане на състоянието на родилка по време на визитация.
64. Акушерски дейности и грижи за стимулиране или спиране на лактацията.
65. Алгоритъм за поведение на акушерката при извършване на тоалет на гениталиите.
66. Акушерски дейности и грижи за жени с ранни и късни кръвотечения в пуерпериума. Подготовка на родилката за абразиво резидуорум.
67. Поведение и участие на акушерката при прилагане на анестезия.
68. Поведение и участие на акушерката при дихателна реанимация.
69. Акушерски дейности и грижи при предоперативна подготовка на пациентка.
70. Поведение и участие на акушерката при обработка на асептична рана. Снемане на конци и дренажи.
71. Поведение и участие на акушерката при обработка на септична рана. Вземане на раневи секрет за изследване.
72. Акушерски дейности и грижи при бременни и родилки със Захарен диабет.
73. Алгоритъм на поведение при хирургическа дезинфекция на ръце.
74. Алгоритъм на поведение при обличане на операционно бельо.
75. Общ и специален инструментариум в АГ практиката.
76. Алгоритъм на поведение при извършване на влагалищна промивка.
77. Алгоритъм на поведение при сондиране на маточната кухина и пробна пункция.
78. Акушерски дейности и грижи при терминално болни жени.
79. Акушерски дейности и грижи при превенция на онкологични заболявания.
80. Участие на акушерката при обучение на жени в самоизследване за рак на гърдата.

Литература:

1. Белоев, Й., Грижи за болния и сестринска техника, Медицина и физкултура, София, 2002.
2. Борисова, С., Прилагане на сестринския процес в практиката на медицинската сестра. СТЕНО, Варна, 2013.
3. Борисова, С., В. Димитрова, Сл. Илиева, Акушерски дейности и грижи при соматични заболявания, МУ – Варна, 2022.
4. Борисова С., Т. Боева. Анестезиологични и интензивни грижи в акушеро-гинекологичната практика: Учебник за студенти от професионално направление 'Здравни грижи'. Медицински университет – Варна, 2021.
5. Ванкова, Д. Социална медицина и промоция на здравето. За специалност „Акушерка“, ОКС „Бакалавър“, Варна, 2021.
6. Василев, Н., Семейно планиране, Спектър, София, 1998.
7. Георгиева Л., С. Попова, А. Керековска. Социална медицина. Учебник за студенти от професионално направление „Здравни грижи“. МУ-Варна, 2018.
8. Димитрова, А., Въпроси за изпитен тест по акушерство и гинекология, АРСО, София, 2001.
9. Димитрова, В., История и развитие на акушерската професия, МУ – Варна, 2016.
10. Димитрова, В., С. Борисова, Сл. Илиева, Първи стъпки в акушерските грижи, МУ – Варна, 2016.
11. Димитрова, В., Акушерски грижи при нормална бременност, МУ-Варна, 2018.
12. Димитрова, В., Т. Евтимова, Специални акушерски грижи при нормална и патологична бременност, МУ – Варна, 2019.
13. Димитрова, В., Т. Евтимова, Специални акушерски грижи при нормален и патологичен пуерпериум, МУ – Варна, 2020.
14. Димитрова, В., Сл. Илиева, Практическа гинекология за акушерки, МУ – Варна, 2020.
15. Димитрова В., С. Илиева. Практическа гинекология за акушерки. Второ издание. Медицински Университет – Варна, 2022.
16. Димитрова, Д., Акушерки на практика, ТАКТ ООД, София, 2010.
17. Димитрова, Д., Пренатална и перинатална психология. Програми за родителска подготовка, Колорпринт, Варна, 2011.
18. Димитрова, Д., Наръчник на патронажната акушерка, Актив Комерс, София, 2021.
19. Димитрова, Д., Психология на майчинството в контекста на акушерските грижи, Стено, Варна, 2019.
20. Димитрова, Д., Немедикаментозни методи за обезболяване на раждането, Зограф, Варна, 2014.
21. Димитрова Д., Хр. Маджова, С. Михайлова, Т. Боева, Ж. Павловска, Р. Денкова Здравословен начин на живот по време на бременност. Медицински университет – Варна, 2022.
22. Евтимова, Т., Актуални подходи при продължителна акушерска грижа – ИК Елфи, 2018.

23. Евтимова, Т., В. Димитрова, Специални акушерски грижи при нормално и патологично раждане, МУ – Варна, 2021.
24. Илиева, С., В. Димитрова, Акушерски грижи в неонатологията и педиатрията, МУ – Варна, 2021.
25. Йорданов, Й., Интензивни грижи, Медицина и физкултура, София, 1991.
26. Йорданов, Г., Ръководство за практически упражнения по акушерство и гинекология, Медицина и физкултура, София, 1991.
27. Кръстева, Н., Наръчник по анестезиология и интензивни грижи за медицински сестри, МУ – Пловдив, 2002.
28. Ламбрева, Д., П. Бикова, Грижи за болия и болното дете, БАПЗГ, София, 2013.
29. Луканова, Й., Опорни точки за клиничната практика на акушерки, Русенски университет, 2015.
30. Милчева, Хр., Атанасова, З., Митева, К., Сестрински и акушерски грижи. КОТА, Ст. Загора, 2004.
31. Мухина, С., Теоретични основи на сестринството, , Университетско издателство Плевен, 2006.
32. Мумджиев, Н., Хранене на кърмачето, Хомо футурус, София, 2003.
33. Налбантов, Б., А. Налбантов, Учебник по акушерство и гинекология, Знание ЕООД, 2003.
34. Основни принципи на сестринските грижи, Международен съвет на сестрите, Университетско издателство Плевен, 2003.
35. Попова, С., Н. Кръстева, К. Юрукова, Комуникационни умения и автономни функции на сестринството, ДС Гриф, Пловдив, 2001.
36. Сербезова, И. Специални акушерски грижи за бременни, раждащи, родилки и новородени. Русе, 2013.
37. Спасова Н., Палиативни грижи, Отворено общество, Добрич, 2005.
38. Спасова, Р. и кол., Медицински стандарти по здравни грижи, Издателска къща „АБ“ ЕООД, Стара Загора, 2008.
39. Стоименов Г. и колектив, Акшерство и гинекология, Медицина и физкултура, София, 1990.
40. Стойчева, М., Промоция на здравето, ИК Вита, 1999.
41. Съюзън Рита, Ръководство по психиатрично сестринство, Фондация Неврология и поведение, 1995.
42. Тачева, В., Комуникативни умения в медицинската практика, МУ – Варна, 2014.
43. Толева, Л. Д., Палиативна медицина, изд. Васил Петров, Пловдив, 2004.
44. Тончева, С., Загорчев, П., Борисова, С., Цветкова, Т., Първична здравна помощ – наръчник за медицински сестри, Горекспрес – София, 2000.
45. Хаджиделева, Д., Комуникативна компетентност в акушерските грижи, МУ - София, 2016.
46. Чамова Р. Хранене на бременната жена и метаболитно програмиране на болестите. Стено, 2021.
47. Чамова Р. Х. Протективен ефект на кърмата върху инфекциите на отделителната система до тригодишна възраст. Медицински университет – Варна, 2021.

48. Щелер, Й., А. Валет, К. Гьокс. Наръчник по акушерство и гинекология. Изд. Медицина и физкултура, София, 2000.